

6 Απριλίου 2022

Αθλητισμός, αγωγή, θέαμα

/ [Αθλητισμός](#)

[Δρ. Ανδρέας Νικολάου](#), MS Αθλητική - Εκπαιδευτική Διοίκηση, PhD Επιστήμες Αγωγής

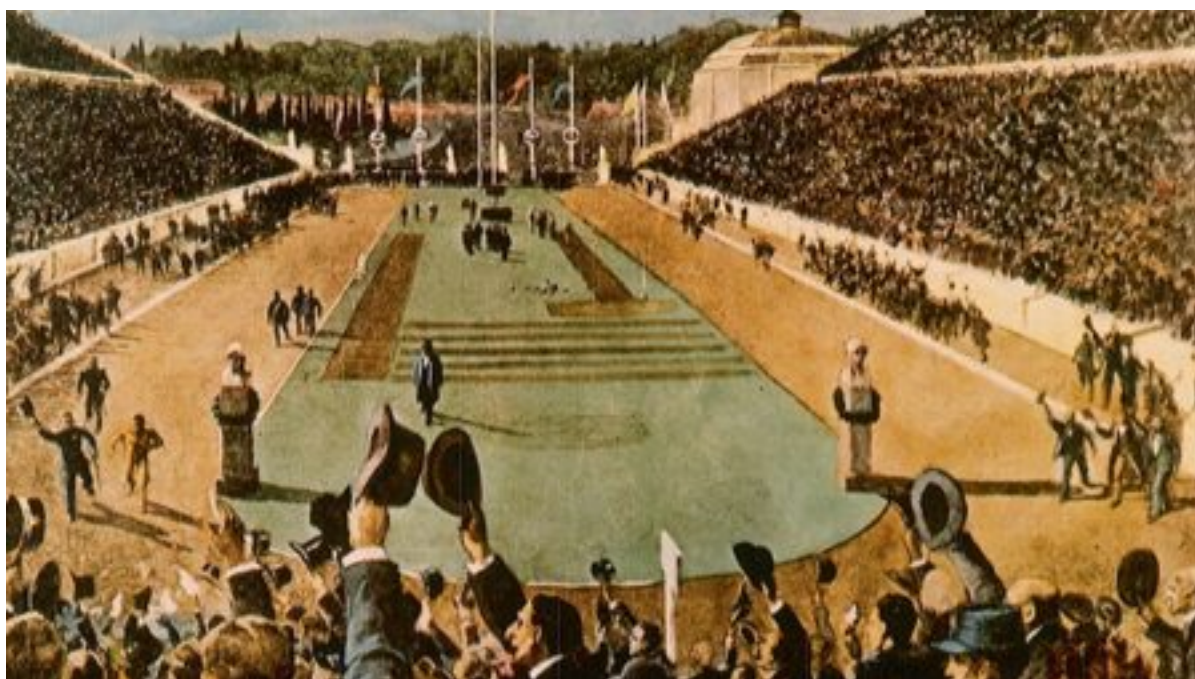
Καθώς προχωρούμε στη νέα χιλιετία, η

επιστημονική έρευνα στον αθλητισμό και τη βιομηχανική της κίνησης συνεχίζει να βελτιώνεται και προσπαθεί για νέες ανακαλύψεις για αρμονική ανάπτυξη του σώματος και πνεύματος και κατ' επέκταση της κοινωνίας, όπως υποστήριζε ο Πλάτωνας.

Οι διάφορες κοινωνίες συνεχίζουν να κτίζουν στάδια, γυμναστήρια και αρένες όπου οι αθλητές προσπαθούν να πετύχουν τη νίκη, μερικές φορές με οποιοδήποτε κόστος. Οι επιδόσεις και τα κατορθώματά τους, μας εμπνέουν, μας ψυχαγωγούν, αλλά υπάρχουν και στιγμές που μας απογοητεύουν. Τα επιτεύγματα και τα συναισθήματα που νιώθουμε σήμερα έχουν αφετηρία και προέλευσή τους θρύλους, τις ιστορίες και τα κατορθώματα των αθλητών της αρχαίας Ελλάδας. Απόδειξη αυτού αποτελεί η ολυμπιακή φλόγα που αποτελεί το σύμβολο του ολυμπιακού κινήματος με οικουμενική απήχηση και σημασία. Η τελετή αφής, η λαμπαδηδρομία και το άναμμα της φλόγας κάθε τέσσερα χρόνια στο ολυμπιακό στάδιο της πόλης που φιλοξενεί τους ολυμπιακούς αγώνες αποτελεί τον συνδετικό κρίκο ανάμεσα στο πνεύμα των αρχαίων ολυμπιακών αγώνων και των σύγχρονων, παραπέμποντας στην ιερή φλόγα που έκαιγε άσβεστη στο πρυτανείο της αρχαίας Ολυμπίας.

Παρόλα αυτά εάν συγκρίνουμε την ορολογία των αρχαίων ελληνικών ολυμπιακών αγώνων και των σύγχρονων Olympic Games θα παρατηρήσουμε μια σημαντική διαφορά. Ο όρος αγών είναι παράγωγο του άγω, και σχετίζεται με τις λέξεις αγωγή, αγωγός - παιδαγωγός αλλά και με τη λέξη άξιος. Για τους Έλληνες η

γυμναστική, η μουσική, η τέχνη κτλ. ήταν αγωγή για τη διαμόρφωση του παιδιού, την οποία αναλάμβανε ο γυμναστής ή παιδοτρίβης και αποσκοπούσε στον «καλό και αγαθό πολίτη». Από τον αγώνα προκύπτει το ρήμα αγωνίζομαι με σκοπό να υπερισχύσω. Έτσι για τους Έλληνες ο αγώνας δεν ήταν ένα χαρακτηριστικό που επιδείκνυαν μόνο στους πολέμους, αλλά σε όλες τις ευγενείς δραστηριότητες τους: στον αθλητισμό, την μουσική, την ποίηση, στο θέατρο κτλ. Η έντονη προετοιμασία για τον αγώνα, αλλά και η προσδοκία της νίκης δημιουργούσε την αγωνία, η οποία απουσιάζει στην περίπτωση του παιχνιδιού που αποσκοπεί ως επί το πλείστο στην ψυχαγωγία.

Αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων, Αθήνα 1896. Τερματισμός του Σπύρου Λούη στον αγώνα του Μαραθωνίου.

Ως αποτέλεσμα οι σύγχρονοι ολυμπιακοί αγώνες θέτουν ως κύριο στόχο το θέαμα, τη διασκέδαση παρά την άθληση με αποτέλεσμα σταδιακά να περάσουν στη δικαιοδοσία των διαφόρων εταιρειών διοργάνωσης θεαμάτων. Οι εταιρείες με σκοπό το κέρδος προσπαθούν να προσφέρουν όσο το δυνατό καλύτερο θέαμα με αποτέλεσμα την εκμετάλλευση του αθλητισμού με τελικό επακόλουθο τον επαγγελματισμό. Στο βωμό αυτής της εκμετάλλευσης με σκοπό το κέρδος χρησιμοποιούνται ένα σωρό θεμιτών και αθέμιτων μέσων όχι μόνο στη διάρκεια των αγώνων αλλά και στη διάρκεια προετοιμασίας των αθλητών.

Στους αγώνες οι Έλληνες προσπαθούσαν να υπερισχύσουν με γνώμονα το «ευ αγωνίζεσθαι» χωρίς τη μείωση και ταπείνωση του αντιπάλου, έτσι ο αγώνας υπερίσχυσης ονομάστηκε άμιλλα. Άρα η άμιλλα είναι ανταγωνισμός με ευγενή, έντιμα και θεμιτά μέσα που διέπονται από τις αρχές του «ευ αγωνίζεσθαι» το

οποίο αντικαταστάθηκε σήμερα με τον συναγωνισμό και το «fair play».

Το διαχρονικό ενδιαφέρον για τη φυσιολογική ανάπτυξη των αθλητών και γενικά του αθλητισμού συνεχίζεται αμείωτο, ωστόσο, υποκλινόμαστε πάντα στους αρχαίους Έλληνες γιατί μας εκπλήσσουν με τα επιτεύγματά τους, οι οποίοι έδειχναν ενδιαφέρον στην ανάπτυξη του σώματος αλλά και της καλλιέργειας των αρετών. Το ρητό «νους υγιής εν σώματι υγιεί» ως έμβλημα για τους αρχαίους Έλληνες επεδίωκε την αριστεία του πνεύματος και του σώματος, αλλά αποτελούσε και αποτελεί έμπνευση σήμερα για τους καθηγητές φυσικής αγωγής, προπονητές και αθλητές που ακολουθούν το παράδειγμά τους.

Μάθημα μουσικής στην αρχαία Ελλάδα.

Στην αρχαία Ελλάδα επικρατούσαν δύο αντίθετες σχολές σκέψης σχετικά με τη γυμναστική και την άθληση. Η νατουραλιστική άποψη υποστήριζε ότι ο άνθρωπος πρέπει να έχει ένα ισορροπημένο πρόγραμμα όσον αφορά τη φυσική και πνευματική εκπαίδευση, επειδή ο άνθρωπος είναι μια ψυχοσωματική οντότητα. Αυτή η προσέγγιση απαιτούσε την επίτευξη μιας αρμονικής ισορροπίας μεταξύ του πνεύματος και του σώματος. Η αντινατουραλιστική άποψη θεωρούσε τη φυσική αγωγή υπηρέτη της πνευματικής διαδικασίας.

Η μεταφυσική θέση του Σωκράτη και του Πλάτωνα σχετικά με τη φύση και την πραγματικότητά της ανθρώπινης ύπαρξης είναι αυτή του δυϊσμού ο οποίος μας χωρίζει σε δύο μέρη, τη σωματική και την πνευματική/ψυχική ύπαρξη. Αυτός ο διαχωρισμός κορυφώνεται με την αποχώρηση της ψυχής από το σώμα κατά τον

θάνατο. Ο Σωκράτης και ο Πλάτωνας υποστήριζαν ότι η πνευματική καλλιέργεια θα πρέπει να υπερτερεί της άσκησης του σώματος. Παρόλα αυτά ενώ ο Πλάτων συνέχιζε να διατηρεί τη δυϊστική του προσέγγιση για τη φύση και την πραγματικότητα του ανθρώπου, υποστήριζε ότι πρέπει να υπάρχει ισορροπία και αρμονία στην εκπαίδευση των πολιτών και μάλιστα υπήρξε αθλητής και νικητής στην πάλη στα Νέμεα και στα Ίσθμια. Ο Πλάτων αναφέρει ότι η γυμναστική για την ανάπτυξη του σώματος και η μουσική για την ψυχή διαιωνίζουν την δυαδική προσέγγιση της εκπαίδευσης και μάλιστα παραμένουν σε ισχύ μέχρι σήμερα.

Ως εκ τούτου οι αρχαίοι Έλληνες καλλιεργούσαν την άσκηση και την εκγύμναση του σώματος αφ' ενός και αφ' ετέρου τον εξευγενισμό της ψυχής με την τέχνη, αφού η αγωγή τους αποσκοπούσε στην καθολική ανάπτυξη του ανθρώπου.

<https://bit.ly/3JfwyQ2>